Ч. 53. (552.). Львів, пятниця дня 16 марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю державі:

На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:

В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Революція в Росії.

ПЕТРОГРАД. (Пет. аґ. тел.). В Петрограді вибухла революція. Виконуючий Комітет зложений з 12 членів Думи має власть. Всїх мінїстрів засаджено в тюрму. Ґарнїзон столицї, що числить 30.000 жовнярів, прилучив ся до революціонерів. В третім дни революції ві второк (середу?) був в столицї привернений порядок, комітет іменував думського посла Енґельгарта командантом Петрограду.

З внутрішної полїтики Німеччини.

БЕРЛІН. Пруський сойм радив над буджетом палати панів. Всї бесїдники обговорювали конфлікт, який повстав між соймом а палатою панів, що відкинула ухвалену через сойм уставу про дїти.

Всї бесїдники дали вислів живому жалю з приводу становища палати панів, котре уставі чисто технїчній надало характер полїтичний. Остро виступали проти бесїд виголошених в палатї панів і атаків на сойм пруський та сойм нїмецький.

Бесїдники поступового сторонництва, центра, національно-лїберального, вільно-консервативного і соціяльно-демократичного підносили потребу реформи палати панів, відповідно до духа часу.

Становище палати панів доказало, що вона не розуміє скомплікованого полїтичного положеня.

Лїберали висловили жадане, щоби найважнїйші заводові круги одержали в палатї панів репрезентацію, що вийшла з виборів. — Консерватисти заявили, що палата панів зробила ужиток з прислугуючого їй права, але погляди висловлені в промовах в палатї панів не були справедливі.

Президент мінїстрів канцлер держави Бетман Гольвеґ заявив, що предлогу про дїти внесено не з услужности супроти якого-небудь сторонництва.

Палата панів відкидаючи ухвалу сойму зробила ужиток із свого права, але канцлер болїє над тим, і болїє рівнож над формою, в якій се стало ся. Канцлер не думає полемізувати в соймі з бесїдами виголошеними в палатї панів, але що в публїцистицї використано сю подію в спосіб найменьше корисний для внутрішньої єдности і квестіонуючий личні погляди канцлера на загальний напрям внутрішньої полїтики, приневолений канцлер зазначити своє становище до загальних полїтичних квестій.

В палатї панів критиковано дуже остро і гірко нїмецький сойм, проти чого канцлер застерігаєть ся бо уважає завданем кождого парляменту в нїмецькій державі, отже чи то сойму пруського, чи палати панів, чи иньшої палати, управляти державну полїтику, що нинї, коли держава веде війну за житє, тим конечнїйше.

Канцлер вже кілька разів зложив заяву про великі полїтичні квестії. Він пригадує свою останню промову в нїмецькім соймі, в котрій вказав, що війна довершує і мусить довершити переміну цїлого внутрішно-полїтичного житя в найважнїйших напрямах.

Для послів лївиці основною точкою є реформа пруського виборчого права. Правительство мусить заявити, що та реформа доведе безуслівно до тяжких внутрішних борб і длятого не можна починати її в часї, коли держава загрожена на внї.

Було би безцїльно а навіть шкідливо викликувати вже тепер академічні дискусії над змістом реформи. Дешеві і безвартостеві є закиди зроблені канцлерови, наче би він говорив тільки про нову орієнтацію а не думав про її здійснене.

По війнї треба буде розвязати завданя так великі, що над ними мусить працювати цїлий нарід, всї його верстви. Держава буде потребувати сильної заграничної полїтики також по війнї, а вона буде можлива тодї, коли почуте держави і вітчини, так сильно задокументоване в часї війни, буде удержане і скріплене.

Сильну заграничну і внутрішну полїтику буде можна вести тільки тодї, коли полїтичні інтереси цїлого народу найдуть в найширших верствах рівноуправнених і охочих співробітників.

Перед війною ставлено нераз інтереси робітників в мнимім непримиримім противенстві до інтересів держави і працьодавців. Канцлер сподїєсь, що війна усуне сей обман. Коли би не витягнено з сеї війни всяких консеквенцій, коли би не розвязано всїх квестій полїтичного житя, не управильнено прав робітників, не управильнено виборчого пруського права, то канцлер держави мусить підчеркнути, що прийшло би до сильних внутрішних потрясень, котрих наслїдків годї предвидїти.

Коли в тій палатї сказав бесїдник правицї, що горе мужови стану, котрий з сеї війни

Гуцулик.

Оповіданє з сучасної війни.

(Далї).

Втомлений кинув ся на траву, зі скіряної торби витягнув кусень чорного хлїба, покритого ґрисом і вдоволено почав їсти своїми білими зубами. Кусень цибулї зі солию доповняв полуденку. Долонею втер собі рот. Тепер ще душком води напив ся і міг дальше бічи такий сам за великий кусень дороги. Допитливими поглядами обдивляв ся, не знав околицї, мусїла певне на годину бути віддалена від його хати. Цїкаве, що хоч він завжди задержував один і той сам напрям, не чув більше арматнього гуку. Дороги не міг змилити. Правдоподібно бій уже покінчив ся, і він прийшов за пізно, щоб воякам цїсаря помогти.

Так се було мабуть найкрасше, повернути ся назад до своїх свиний і ждати, аж війна ще раз прийде в його сусїдство. Поволи вибрав ся в дорогу назад. Властиво не стратив нїчого та міг наперед пошукати жерела. Спрага давала ся вже в знаки. Василько спустив ся по стрімкій спохилости гори, щоби в долинї пошукати води. Мала, скупа струйка води виплївала в половинї узгіря з землї, щоби майже зовсїм скрити ся серед густого моху та під коверцем прочитана. Гуцулик набрав в свій повстяний капелюх води і пив жадобними ликами. Махаючи капелюхом, вибрязкав решту води на лїсовий ґрунт і натиснув сильним ударом пястука старий повстяний капелюх на голову. Аж ось почув в долї, де лїс прояснював ся і викорчована дорога вила ся сподом, правильний тупіт, між тим удари коний копитом і сталевий брязкіт. Обережно зліз знову в долину і поклав ся на краю дороги, скритий за густими хащами.

І ось прийшли вони, бородаті їздцї на малих конях з косматим волосєм, в довгих, сїрих мантах, списа в руцї. Голосно вдаряли шаблї в боки коний. За ними люди піхотою, по двох в однім рядї, безоружні, завзяте й лють у запорошених обличях. Побіч них їхали знову їздцї, що вимахували нагаями, і ті також замикали похід.

Василько міг легко впасти на думку, що їздцї з піками спіймали других. Се мусїли бути цїсарські жовнїри, а пійманї — Москалї. Втїшно хотїв уже вискочити з кущів, коли в походї немов фантом вирвуло знайоме, тепер блїде, закровавлене обличе. Ледова дреж пробігла через його серце, перемагаючи себе здавив крик трівоги в своїм горлї і причаїв ся глибше в своїм сховку. Се був Іван, дужий Іван, що перемаршував поуз у походї полонених. Москалї спіймали його. Москалї остали ся побідниками. Збентежений тупо дивив ся Василько за походом.

„Що будуть Москалї робити з нашими жовнїрами?“ спитав ся себе. „Забивати, розстрілювати, колоти, усмерчувати на всякий випадок“.

Скоро покинув свою скритку. Нї, свого друга Івара не позволить усмертити. З затисненими зубами побіг за транспортом і держав ся схований за деревом, але постійно в такій близинї, щоби все міг бачити. Богу дякувати! Ще Москалї, здавало ся, не мали нїякого наміру, вбити своїх полонених. Дорога ставала чим раз то ширша і лїс чим раз то яснїйший, вже видїв Василько, як з поза дерев маяли дахи будинків. Се була одна з тих самітних загород серед лїса, більших осель передня сторожа, що показували дорогу з пустинї в культурний світ. Покрита ґонтами хата, збудована з дерева, стріхами пошиті господарські будинки і клунї творили ввесь будівельний комплекс. Овіяний червоним сяйвом вечірнього присмерку, лежав двір у вінку скошених стерниськ і сіножатий.

Війна занесла свою грозу в сю сторону. Нїде дим не підносив ся з коминів, що звіщав би гостинне огнище. Позамикані двері й вікна споглядали в понурім смутку. Стернями поля крав ся пес зі сумно звислою головою. Один їздець підніс свій кріс до щоки, в вистрілї покотило ся здихаючи звіря по землї. Лайливе слово вилетїло з уст офіцера, на яке відповів грубий сміх людий. Вони розтворили з лускотом двері до обійстя і погнали своїх полонених з проклонами і лайками немов череду до стодоли та заперли браму грубими балками. Удари кольб порозбивали двері та вікна мешканя, до якого втиснула ся ватага. З луском порозтріскували ся шафи та скринї, даючи грабовитости не багато добичі. Рухоме добро умістили мешканцї в безпечнім місци. Шаблею вигнав офіцер своїх людий назад на обійсте і наглив серед диких проклонів до сїдел. Тільки один лишив ся на сторожі полоненикiв. По кількох хвилях горстку комонників приняв бір, що загортав ся в чим раз то глибші тїни. Оставший сїв на краю корита біля криницї та вибалушив утомлені очи за товаришами.

(Кінець буде.)

не видобуде сильного мира для Німеччини, то канцлер держави уважає се за річ зрозуміну і додає від себе, що горе мужови стану, котрий не зважаючи на духа часу, хотів би по тій великій катастрофі розпочинати від місця, на котрім стануло ся перед війною.

Врешті взивав канцлер до внутрішньої єдности і просив, щоби також в квестії, що стоїть на дневнім порядку, прийшло до порозуміня, бо над всім панує думка, щоби війну довести до побідного кінця.

Сойм приняв буджет палати панів і сойму. На сім покінчило ся друге читане буджету.

Війна.

Перед бурею в Росії.

КОПЕНГАҐА. Друге засідане російської Думи представляло той самий образ, що перше — внішний спокій при найсильнійшім внутрішнім порушеню.

Мілюков промовляючи в імени фракції кадетів осудив політику правительства, котрого відношене до Думи і державної ради не зраджує тої прихильности і достоїнства, про які говорить рескрипт царя до Ґоліцина. Внутрішний мир конечнійший, чим колинебудь, бо надійшла рішаюча доба війни. Не слід таїти перед краєм дійсного стану річий. Коли край прийде до переконаня, що з сим правительством годі дійти до побіди, то буде старати ся побідити без правительства.

Бесідник робітничої партії Керенський сказав, що Росія знаходить ся тепер в тім самім стані, що Париж в добі великої революції, всюди панує дезорґанізація і деморалізація. Правительство здійснює теорії антимілітаристів, які лежить в унеможливленю війни через дезорґанізацію і знищене.

Дальше виступав Керенський проти імперіялістичних цілий війни бльоку проґресістів і говорив: Хочете в сій війні Царгорода, але анархістична діяльність правительства спроваджує цілком відмінні результати. Минули вже часи, коли то з нашого краю можна було створити орґанізм спосібний до геройства. Гуртуєте ся враз з правительством коло ідеї імперіялізму, створюєте утопії, стремите до нездійсненимих цілий, не узглядняючи положеня краю. По трилітній війні надійшов вже час зліквідувати ті цілі. Мусимо створити умови, щоби нарід міг висказувати свобідно свою думку, як се діє ся в Німеччині і в Анґлії. Нарід осуджує ваші воєнні кличі і заборчі стремліня, він хоче забрати голос, де йде о його будучину. Позвольте народови дійти до голосу. Не ділить ся скірою медведя, котрого не маєте ще в руках.

З голосів преси про те засідане заслугують на увагу коментарі орґану кадетів „Речи“, котра пише: Поняте воєнних цілий Керенського не знайшло вправді повної згоди в Думі, але його поділяють широкі верстви народу і деякі круги інтеліґенції.

БЕРЛІН. „Lokalanzeiger“ доносить, що тепер прибувають до Швеції перші подорожні з Росії, котрі пережили в Петрограді страшні дні розрухів. Вони описують зростаюче все невдоволене народних мас, що майже слід уважати за явну революцію. Причини не лежать виключно в дорожні, се політичні тумульти, звернені головно проти війни. Поліція старає ся спрямувати невдоволене народу проти склепів з хлібом і мясом і сама викликує рабунки споживних склепів.

По занятю Баґдаду.

АМСТЕРДАМ. „Nieuwe van den Dag“ пише: Можна було ожидати, що анґлійська і французька преса пересадить значінє занятя Баґдаду, але ніхто не припускав, щоби в пересаді посунула ся так далеко, як се стало ся. Часопись стверджує, що Французи і Анґлійці не здобули в Европі жадної ворожої столиці.

БЕРЛІН. Шведська преса осуджує спокійно упадок Баґдаду і не перецінює значіня того факту.

Борби в Мезопотамії.

ВІДЕНЬ. Турецькі війська опорожнили недавно Кут ель Амара, відступаючи в північно-західнім напрямі здовж берегів Тигру. Нині одержуємо телеґраму Райтера (не потверджену ще), що Анґлійці обсадили Баґдад. Не пересуджуючи правдивости того донесеня, постараймо ся видати слушний, безсторонний суд в тій справі. Розуміє ся, що так далекий, а тим самим меньше знаний воєнний терен не викликує такого заінтересованя, що терен положений близко. Не меньше однак воєнна виправа в Мезопотамії має велике значінє. Анґлія і Росія ділають тут спільно, щоби здобути той край. Є фактом не запереченим, що Турки відпирали доси хоробро ті обосторонні зусиля.

Росіяни ще далеко від Баґдаду, і великий простір ділить ще союзників, що старають ся получити. Мусимо зрештою віддати хоробрости Турків належну справедливість. Вони відперли ворожий напір на Ґаліполі, борють ся з перемогою на Кавказі, їх війська бють ся в Персії, на півострові Синай, по обох берегах Дунаю, в Македонії, врешті в Галичині. Турецькі сили, що борють ся на позаевропейських теренах мають особливо тяжке завдане по причині недостачі добрих комунікаційних доріг; се відносить ся особливо до Мезопотамії.

Яке се може мати значінє для доставленя резерв і амуніції, в краю, котрий є по части пустинею, можна легко поняти.

Коли протиставимо турецькій етаповій лінії етапову лінію анґлійську, котра з перського проливу до Кут ель Амара виносить 300 клм., а котру засилює сплавність Тигра і Еффрата, то ріжниця говорить сама за себе. Помимо того можуть Турки виказати ся поважними успіхами. Д. 29. цітня 1916 р. мусів ґенерал Townshend піддати ся в отвертім поли з 13.000 вояками. По тім пораженю стягнули Анґлійці значні підмоги під проводом ґенерала Maud. З кінцем грудня 1916 р. почали ся анґлійські наступи, котрі змогли ся в січни і лютім 1917 р. Д. 25. лютого Турки опорожнили Кут ель Амара, виконуючи відворот в напрямі північно-західнім здовж Тигру.

Мексик проти Зед. Держав.

ГАГА. На границі Зединених Держав замічено великі маси мексиканської кавалерії. Новойорські часописи з несупокоєм констатують, що німецькі інжинїри будують друге получене без дроту для безпосередної комунікації Мексика з Берліном.

„Побіда під проводом Брусілова“!

ЛЮҐАНО. „Ideia National“ доносить, що румунський король відбув перегляд ново зорґанізованої румунської армії. В Яссах переконані, що в коротці прийде до великої побіди при помочи сильно зорґанізованих російських військ і то при помочи офензиви, котру має провадити ґенерал Брусілов, що вже виздоровів.

В Перувії революція.

БЕРЛІН. Ріжні берлінські часописи доносять з застереженем, що в Перувії вибухла революція. Мали розіграти ся загальні борби.

В Костаріко виконано замах стану.

Новий вибір Каранци на президента Мексика мав відбути ся д. 12. с. м. без випадку.

Перед китайсько-німецькою війною.

ЦІРІХ. Після депеші пересланої за посередництвом телеґрафу без дроту, німецький посол в Пекіні, Гінце, дістав вже від китайських властий пашпорти. Тільки нечайна зміна німецької тактики в веденю підводної війни може устеречи перед вибухом китайсько-німецької війни.

Гроза війни з Америкою.

КОЛЬОНІЯ. „Kölnische Ztg“ доносить з швайцарської границі: Французькі часописи уважають як річ певну, що війна німецько-американська вибухне протягом місяця. Вільсон потребує ще стільки часу до покінченя приготовань.

Всі дипльоматичні личности тої самої думки і так поясняють наказ міністра маринарки, котрий зажадав від преси, щоби не писала про час виїзду зоружених кораблів.

БЕРЛІН. „Berl. Tageblatt“ доносить, що вашинґтонський кореспондент одного париського дневника заявив, що йому здаєть ся, що не зрадить сим державної тайни, коли скаже, що перші зоружені торговельні кораблі під фляґою звізнистої хоругви відчалять з Нового Йорку ще сього тижня.

На морі.

БЕРЛІН. Шеф адміральського штабу маринарки повідомляє: Наші підводні лодки затопили знов 17 пароходів, 2 вітрильники і 3 рибацькі пароходи загальної поємности 49.150 тон брутто.

ЛЮҐАНО. З оповіданя італійського міністра Стріпльоя, оголошеного в „Трибуні“ виходить, що анґлійську підводну лодку, яка ескортувала два кораблі, що везли з Петрограду делеґатів на конференцію коаліції, затопила підводна лодка.

АМСТЕРДАМ. З Ротердаму доносять, що ще значне число торговельних кораблів з ладунком збіжа знаходить ся в пристани Фальмоут і що не відомо, коли ті кораблі будуть могли удати ся в подорож до Голяндії.

АТАМАНЮК ВАСИЛЬ.

Із циклю:

„Як сурми заграли до бою“...*)

I.

Це-ж край наш рідний!...

Гудуть армати день і ніч
І кріси бють раз в раз,
Безвпинно йде крівава січ
І тягне ряд зараз.

І виростає ряд могил,
Гей, хто вже зна' їм лік?
Гей, скільки в них юнацьких сил
Зложило ся на вік?

А смерть ввихаєть ся, січе,
Багаті бо жнива,
А кров сторіками тече
І битва не вгава.

А на пожарищах де-де
Лиш пес заскавулить,
Мов плаче й голод страшний йде
Та зубя знай скалить.

В чужину, в найми розбрелись
Вдовиці, сирітки,
В душі лиш сльози остались
І на плечах свитки.

Згадаєш все і так щемить
Страждань струна німа
Це-ж край твій рідний так терпить,
Це ж Вкраїна сама!...

— —

II.

У вечірню годину...

Буває в вечірню годину,
Як гамір довкола затихне,
Буває от-так на хвилину
Мов блискавка в темряві мигне
Щось любе, щось гарне, щось миле,
Чарівне, таке привабливе,
Неначе минуле, відцвите
Життя молодече, щасливе..,
І серденько вяле схвилюєсь,
Здрігнесь і забєсь, застукоче
І віби чомусь то дивуєсь,
І віби чогось собі хоче.
Цить, серце!... Де мила, не знаєш,
А мама... не згадуй! — меньш болю,
А други?... Як ти ось блукаєш,
Так мають вони свою долю. —
Що гарне було те минуло,
Важке гнітить душу і плечі,
Не згадуй нещасне, що було,
Тай мрії закинь молодечі.
Кругом, де ні глянеш — руїни,
Людий не пізнать, так змінились,
Цвитучі лани України
Кругом могилами покрились.
А й ти, хиба тимже осталось,
Яким то колись ти ясніло,
Як вірило ще, сподівалось,
Хибаж ти тож не скамяніло?
Бовх!... в далі гукнула армата,
Пук, пук, обізвали ся кріси,
Улетіла думка крилата
І дійсність відкрили навіси...

III.

Думка.

Туга тугу наганяє
Нишком серце вяне,
Скільки час давній згадає
Й кругом себе гляне.

І хотілаб друга-брата
Біля себе мати,
Хтілаб думонька крилата
Біль душі сказати.

---

*) Під таким заголовком появила ся збірка поезій того самого автора. Ціна 70 сот. Набувати у Книгарні Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок 10.

Хтїлоб серце поскаржить ся
Може полегшає,
Та чужому не важить ся,
Рідного не мая.

Розійшли ся мої други
Ріжнїми шляхами;
Ви у сьвітї, я тут з туги
Вяну та за вами.

Гей, хто зійдесь з нас коли ще,
Други мої милї,
Бо багатьом вихор свище
На раннїй могилї.

Вихор свище, на калинї
Пташечка сьпіває;
Може доля та в чужинї
Де й мене спіткає.

Не заплаче з раньцї мати
По своїм синочку
І не буде провожати
Навіть в могилочку.

Не посадить на калинї
Квітів анї рути;
Легше бути моїй милій
Мене позабути.

Сонце зійде в раннї рано,
Небо зросить сльози;
Де вояка поховано
Муть блестїти роси...

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ
на
ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ
(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.)

НОВИНКИ.

— **Хто хоче заняти ся висланєм петицій** в справі маніфесту з 5. падолиста 1916 р., зволить прислати 1 кор. 6 сот. на адресу: Kanzlei der ukr. parl. Repräsentanz in Wien, VIII. Buchfeldg. 6., а дістане всї потрібні друки і поученя. Просимо всїх, що вже внесли такі петиції, щоби на сю адресу прислали повідомленє: коли, до якої власти і які петиції внесено. Пожаданє було би також знати по можности, кілько підписів було на петиції. — Від канцелярії УПР.

— **Бібліотека Товариства „Просвіта“** отворена для сторін кождого дня (з виїмком неділь і гр. кат. сьвят) від год. 4—6 вечером.

— **Високе відзначенє.** Полевий духовник в резерві при 20 полку піхоти оборони краєвої о. Семен Шпіцер, парох з Манаєва, зістав відзначений за хоробре і повне пожертвованя поведенє супроти ворога лицарським хрестом ордена Франц Иосифа на стяжці хоробри з мечами.

— **Леґітимації на випадок евакуації Львова.** Маґістрат кор. ст. міста Львова взиває ті особи, що внесли в р. 1916 просьбу о леґітимації, які давали би їм право остати на місци на випадок евентуальної евакуації міста, петенти уроджені в р. 1871 або ті, що належать до старших річників (46 лїтних і старших), щоби — о скільки не належать до катеґорії реклямованих від військової служби — зголосили ся в цїли відбору леґітимації, заосмотрених в візу ц. к. Відділу кватер. II. армії в департаменті IV маґістрату, 3 пов., двері ч. 97 в найблизших трех днях в часї урядових годин т. є. від 8—2.

Що до інтересованих уроджених в рр. 1872—1899 наступить зворот леґітимацій заосмотрених в клявзулю Відділу кват. в часї пізнїйшім з приводу конечности узглядненя вислїдів переглядів „P“ „R“ і „S“, котрим петенти з лїт 1872—1899 повинні були піддати ся.

Зворот візованих через ц. к. Відділ кв. леґітимацій осіб реклямованих наступить рівнож в пізнїйшім реченци.

Комісар правительственний кор. стол. м. Львова
Др Т. Рутовський.

— **Ц. к. евіденція катастру ґрунтового податку у Львові** повідомляє отсим, що в днях 2-ого, 3-ого та 4 ого цвітня с. р. приймати буде зголошеня що до наступивших змін в посїданю ґрунтів та для иньших урядових чинностий евіденційних в льокалю евіденційного уряду у Львові.

Зволять отже інтересовані зголосити ся у назначенім речинци та предложити документи, що відносять ся до змін, які позаходили у посїданю їх ґрунтів.

— **Управа громади кор. прест. міста Львова** взиває отсим усїх інтересованих, щоби безпроволочно зголосили припаси ріпаку, котрі після § 6. мінїстер. розпорядженя з дня 1. VII 1916 р. В. з: д. ч. 208 треба було найдальше до 30. падолиста 1916 р. змолотити та найпізнїйше до 14 днів по змолоченю подати рід, скількість та місце складу до відомости австр. контрольному банкови для торговлї та промислу у Відни. („Oesterr. Kontrollbank für Industrie und Handel“).

— **Дещо про Баґдад.** Баґдад, се зачароване місто, котре символізує нам, мешканцям заходу, всю красу і принаду сходу, після несправдженого доси комунікату — обсадили Анґлійцї. Баґдад числить 150 тисячів мешканців і є столицею рівноіменного вілаєту. Більша часть міста лежить на схід від Тигра, а на захід тільки кілька дільниць. Обі части получені понтоновим мостом. Задумані в часї мира уфортифікованя не прийшли ще до здійсненя. Економічно двигнув ся Баґдад через вибудованє баґдадської зелїзницї; місто є збірною точкою для торговлї коний. Сю митрополію сходу заложив в р. 762 Абассіда Ель Манюр і зробив її своєю столицею. Столицею був Баґдад аж до р. 1258, коли то Монґоли зруйновали Баґдад і вигнали останного з Абассидів. Сулейман II. здобув Баґдад в 1534 р. Від 1623 став ся Баґдад видівнею кровавих інтриґ, котрі вкінци довели до того, що Перзи вирушили на місто і здобули його по довшій облозї.

В три лїта пізнїйше поручено великому везирови Гафіс паші відбити місто; замір Гафіса не повів ся; другий раз намагав ся здобути Баґдад в р. 1629 великий везир Хозров паша, але не мав також щастя.

Доперва в р. 1638 султан Мурад IV вирушив сам на Баґдад на чолї численного війська і почав облогу. По 40 днях місто піддало ся і від тодї посїдають його завсїгди Турки.

Баґдад був колись огнищем наук і культури магометанського світа. Хмари людий стягали ся сюди, щоби відвідати гроби святих.

Населенє є мішане; складаєть ся з Арабів, Турків, Кудрів, Жидів, Вірмен, Сирійців, Перзів і Гіндусів. Красу Баґдаду оспівували поети; для нас остане він все таємничим раєм богацтва і величи сходу.

ПОМЕРЛИ.

Осип Партика, укінчений правник, упокоїв ся дня 14. III. 1917 о год. 8 вечером.

Похорони відбудуть ся дня 16. III. 1917 о год. 12 в полудне з дому смутку при ул. Декерта 14 (бічна Городецької).

Тов. „Академічна Громада“ запрошує українське громадянство до участи в похоронах покійника.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 16. марта 1917.

Нинї: 16. марта гр.-кат. Евтропія, римо-кат. Любіна.

Завтра: 17. марта гр.-кат. Гарас і Павла, римо-кат. Ґертруди.

○ **Оселї для інвалїдів У. С. С.** орґанізує Товариство „Маківка“ в Новім Санчи. Удїл 10 корон, вписове 1 корона. Посередничить в вишукуваню посад для інвалїдів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно осель.

○ **Український Народний театр „Бесїди“.** Саля товариства ім. Лисенка при ул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 17. **„Батькова казка“** драма на 5 дїй І. Тобілевича.

В недїлю, дня 18. марта 1917 **„За двома заяцями“** комедія на 4 дїй зі сьпівами і танцями М. Старицького.

В приготованю **„Паливода“** комедія Карпенка Карого.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлї“, а в день представленя при касї театру в год. 5 по пол.

Початок о год. 7 вечером. 1—2 з.

○ **Заходом „Коміс. при „Акад. Громадї“** для звеличеня поляглих Товаришів“ відбуде ся 18. с. м. в салї тов. „Бесїда“ відчит Пр. Д-ра С. Томашівського п. з. „Історична традиція в національнім житю“.

Початок о год. 4 по полудни.

Дохід призначений на цїли „Комісії для звеличеня Поляглих“. 1—2

На „Фонд Народної Оборони“

зложили дальше від 3-го сїчня 1917 р. в коронах і сотиках:

(Далї).

Анна Конопельник 1, Марія Корецька 1, Іван Кобрин 1, Микола Кузь 1, Стефан Василишин 1, Мих. Конопельник 1, Мих. Костів 1' Стеф. Федашко 1, Мих. Пьонкевич 1. Гринь Пришляк 1, П. Зачковська 1, Марія Мочульська 1 20; Розалія Кревецька 1, Марія Гірник 1·20, Анна Левицька 1, Анна Шиян 1, Кат. Іщак 1, Ґерус 1, Мар. Корецька 1, Розалія Максимович 1, Анна Кузь 1, Сень Садовий 1, Михайло Нищий 1, Кат. Бачмала 1, Марія Данилець 1, Марія Кобрин 1, Марія Ємус 1, Дмитро Клим 1, Стефан Лукомський 3, Громадяни 2, Кат. Мочульська —·80), др Роман Секеля Яворів 6·06, Андрій Волош Прага 10, Іван Гурин Городок 5, о. Антін Мацейович, Воютичі 228, Йоан Ришавий 10, Палажій Лука Львів 5, Мих. Сенів Вадовиці 30, Стефанія Шута 35·40, (збірка на котру зложили: Др. Іляріон Бачинський 5, Олеськова Ірина 2·20, Шута Стефанія 2, Фасовська Роз. 2, Квасюк Роз. 2, Томашівська Мар. 2, Кондратишин Текля 2, Полотнюк Михайло 2, Біпас Іван 2, Маліґлова Антін 3, Хахула Катерина 2, Височанська Олена 1, Василь Тесля 2, Боровська Ів. 1·20, Лишеґа Михайло 2, Шпаґалюк Іван 1, Трильовська Марія 1, Трильовський П. 1, Збірка ся зібрана в таборі в Ґміяд). Громадяне Плавя, пов. Сколе збірка 35 кор., Іван Іванчук збірка в читальни Просвіти, Трускавець 25 кор. Ольга 2·10 і Олена 7·50 Кульчицкі, Перемишль (місячна рата), Антін Кульчицький Кружики 23, (збірка на котру зложили: Антін Кульчицький 4, Петро Кульчицький 4, Яків Кульчицький 4, Ів. Кульчицький 4, Фльорик Кульчицький 2, Віктор Кульчицький 2, Андрій Кульчицький 1, Броня Кульчицька 1, Марія Кронеко 1,) Микита Боднар 19, (збірка зібрана з коляди підчас Різдвяних Сьвят в Стоянові на котру зложили: Анна Кратко, Пар. Тортина, Анна Мархевска, М. Боднар і Марія Ткачук). Заряд громади в Болехівцях 212, Володимир Підсонський Белзец 10, Др. Стефан Баран Львів за Нч. Мороза з Борини 23·30, Тов. кред. „Надія“ Порохник 10, о. Яців Медвежа 20, громада Каменобрід, коляда на Ф. Н. О. 53, Дирек. Кред. Тов. „Надежда“ Криниця 100, Мартинович Ант. 5, Іван Максимович, Ярослав 15, (збірка між знакомими). Іван Грабар, Бутин 25, (збірка з коляди). Осиш Антін, Львів 80, (збірка на котру зложили: Дир. Василь Нагірний 10, Олімпія Скарбек 20, Евстах, Нагірний 10, І. С.—и 10, Антін Окпиш 10, Мих. Лазорко 10, Теодора Ванівна 3, Володимира Кошалкевич 2, Михайло Береза 2, Антін Хойнацький 3). — В. Венгринович, Тарнава вижна 10, о. Кирило Фациєвич, Стрілиска нові 120. (збірка в церкві), о. Ф. Пелех Товщів 30, Тов. „Січ“ в Берегах 49, Гвоздецка Анна Опака 20, збірка з коляди, на котру зложили: Решетар 1, Гринь Сушко 1, Василь Багрій 1, Панько Прицак 1, Максим Костик 1, Василь Колач 1, Мих Дуб 1, Е. Колач 1, Іван Дудик 4, решта з дрібної збірки при коляді в Опаці. Тов. взаімн. обезпечень „Днїстер“ Львів 53·57, (одержаних від М. Дерлиці з Вітвиці), о. Иосиф Каранович Яксманичі 10, Питлик Ярослав Львів 10, Ігнатій Годик кондуктор Перемишль 59·40 (збірка на котру зложили: Годик Ігн. 1, Соколовська Анна 1, Федюшка Ан. 2, Шустовська 1, Біловус 2, Дутко Мих. 2, Билиц Мих. —·60, Тобернитський 1, Курило 2, Макар Ів. 1, Пукальський Ос. 1, Салашник Ів. 1, Голишовський Пет. 2, Салашник Іван 1, Дах Стеф. 1, Шиделко Мих, 1, Теплицький Ст. 1, Сїнякевич Анд. 1, Федак Юрій 1, Касьунич Василь 1, Горечко Пав. 1, Вардеба Михайло 1, Ярошевич Ів. 1, Жеребець Фр. 1, Секаля П. —·40, Шемболь Адам 1, Віхер Василь 1, Малинівський М. 1, Юрчак Мик. 1, Муштук Григ. 1, Стедоват Викт. 1, Устрицький Теод. 1, Рошко Дамян 1, Міх Іван 1.

(Дальше буде.)

Послїдні вісти.

СТОКГОЛЬМ, 14. марта. „Dagens Nyhetr“ доносить, що революціонери висадили на Невї зелїзничий міст.

СТОКГОЛЬМ, 14. марта. Подорожний, що прибув сюди, оповідає: В ночи з пятницї на суботу наступив вибух петроградської фабрики патронів. В Петроградї панує загальне повстанє. Цїле місто подібне до поля битви. Народ кидаєть ся на склепи і публичні будинки. Полїція стріляє. На головних улицях уставлено машинові кріси. Робота устала.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

8 дня 15. марта 1917.

На східнім фронті:

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа.

Крім значнійшого місцями арматного огня не зайшло нічо важного.

Фронт баварського князя Леопольда:

На північ від Станиславова і на полудне від Солотвини наші відділи виконуючі наступи — привели з успішних виправ 106 бранців, 6 скорострілів і одну метавку мін.

На італійськім фронті:

Борба артилерії в деяких відтинках фронту віджила. На фронті нашім на північ від Асіяджо сегодня рано відділи полку піхоти 27 через провали в снігу вдерли ся до неприятельських ровів на схід від Монте Форно, знищили землянки і спричинили Італійцям значні кроваві втрати, здобуми два скорострілі і полонили 22 офіцирів.

На південно-східнім фронті:

Над Воюсою не зайшло нічо важного.

Заступник шефа Ґенерального штабу
польовий маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

При нинішній погоді арматний огонь в більшости відтинків був малий. В Шампанії французькі наступи на північно західнім склоні узгіря 185, на полудне від Ріпон в наслідок нашого огня не вспіли розвинути ся. Вивідні прогульки в области Соми і на західнім березі Мози — виконані по геройськи розбили французьку сторожу на полудне від Кумієр і дали нам бранців.

На східнім фронті:

Фронт ґенерала польового маршалка князя Леопольда Баварського:

Коло Вітенця над Стоходом і коло Ямниці над Дністром відділи наших військ виконали з успіхом прогульки. Приведено понад 100 бранців, як також кілька скорострілів і метавок мін.

Македонський фронт:

На обох берегах озера Преспа і на північ від Монастиру також і вчера Французи увели в бій значні сили так само без успіху і при таких самих великих втратах як в попередних днях. Між Черною а озером Дойран відперто малі наступи иньших військ коаліції.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.

Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.

Пацієнтів з провінції залагоджуєть ся в найкоротшім часі.

Оголошеня.

Уживані машини до виробу цементових дахівок враз з формами, відкуповує Торг. Бюро. — А. Березовський і Сп. Львів, ул. Карпінського ч. 19. 1—5 з.

Робітня дамських сукон і конфекція П. Симакович, Зіморовича ч. 7. Виконує костюми і суквї всілякого рода в передвоєнних цінах. 1—1 з.

Грицько Гончарук і Параня Калиня з села Чепігів пов. Броди тепер в Яжові новім поч. Скло пошукують своїх синів Івана Гончарука і Йосифа Калину котрих в осени 1915 р. взяли до тренів. 2—2 з.

Пошукуєсь правника до веденя Народної Канцелярії в Жовкві. Зголошеня враз з поданем услівий приймає найдальше до 25. с. м. п. Ярослав Пачовський, ц. к. судія в Жовкві. 2—2

Купуйте і замовляйте!

Календарець „РУСАЛКА“

Ціна: штука 30 сот. (почт. 35 сот.)

10 штук з почт. оплатою	К	3·—
25 „ „ „ „		7·20
50 „ „ „ „		13.50
100 „ „ „ „		25·00

Від 25—100 шт. поручено (рекомендовано)

Вже продає ся відривний календар на р. 1917. Ціна 1·20 К., з пересилкою 1.50 К.

Замовленя приймає:

А. ОКПИШ, Львів, Надецка ч. 4.

Календарець на 1917 р. „РУСАЛКА“

Великий український співаник

Наша дума

Зладив Антін Гапяк.

(Друге виданє, справлене і побільшене).

182 пісень 200 коломийок

Пісні получені на шість ґруп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна вінєта, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторонт образець „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“ (відбитка звісного великого кольорованого образа арт. маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої ґрупи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника „Наша дума“ К 2·80 (оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями а іменно: часть перша п. з.

Наша Слава

у якій уміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник

Наша Слава коштує К 1·40

част друга п. з.

„Наша пісня“

містить пісні любовні і коломийки. Співаник **„Наша пісня“ коштує К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника **„Наша дума“ за К 2·80** нехай замовить собі співаник **„Наша Слава“** або співаник **„Наша пісня за К 1·40.**

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замвленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою:

Канцелярія Тов. „Просвіта“ Львів, Ринок 10.

Дуже важне!

Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас **українсько-німецький**

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-ге виданє). Ціна 1 К 40 сот., з почтовою оплатою 1 К 60 сот. (10 штук 13 К 80 сот. 25 шт. 30 К 80 сот. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу:

А. ОКПИШ, Львів ул. Каденька ч. 4.

Увага: Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне і для учителів уділяючих початків німецької мови як також учеників і приготовляючих ся до вступних іспитів.

„Дністер“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20. (власний дім).

Телефон ч. 788. — Конто Почтової Щадниці ч. 25.261. — Жирове конто в Австро-Угорськім Банку.

Приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробут цілого народа.

Кождий Українець повинен асекурувати ся тільки в Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“.

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських бидинків.
„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.
„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.
„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам — де виховують ся селянські діти.
Люде асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всїх великих банках і в товаристві взаїмного кредиту „Дністр“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1916 року 8,613,829 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „ДНІСТРА“:

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“, у Львові,

Руська 20.

Адреса для телеґрам: „ДНІСТЕР“ — Львів.

Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Центральний банк чеських щадниць, філія у Львові, ул. Галицька 21, виконує якнайстараннійше

Перекази гроший

до бранців і закладників в Росії. Належить подати полк і шаржу та теперішну точну адресу. Доси наспіло много признань. 5—10

Руська Щадниця

в Перемишлї

вулиця Косцюшки ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на 4% починаючи вже від слідуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекция Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизацийними ратами на протях літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, и на есконт векслів. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро. Посередничить у виєдниваню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформаций і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народний Дім, I. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку.

При полагоджуваню закупня просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відповідає за ред.: Д-р Онуф. Гаврубович. Друкарня А. Лозиньского, Львів, ул. Сикстуська 18.